

1000286005226

ikt. szám: FPH015 /67 - 5 /2025

tárgy: Tájékoztató a fővárosi aluljárókban a biztonságos és rendezett közterületi állapot biztosítása érdekében szükséges utcai szociális munkások és a Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóság közterület-felügyelői jelenlétéről

Tájékoztató

a Közgyűlés részére

Tisztelt Közgyűlés!

A Fővárosi Közgyűlés 2024. november 27-ei ülésén **858/2024. (XI.27.) Főv. Kgy. határozatával** döntött annak felméréséről, hogy milyen mértékben szükséges emelni **az utcai szociális munkások** és a **Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóság** (székhely: 1054 Budapest, Akadémia utca 1., továbbiakban: FÖRI) felügyelőinek számát ahhoz, hogy az aluljárókban a biztonságos és rendezett közterületi állapotot biztosítani lehessen.

A FÖRI vezetőjének tájékoztatása szerint a közterület-felügyelők folyamatos, visszatérő ellenőrzést látnak el a főváros kiemelt aluljáróiban, illetve az illetékességi területükhöz tartozó frekvenciált csomópontokon, és intézkednek a hatáskörükbe tartozó jogsértések észlelése esetén, egyéb közterületi probléma észlelése esetén pedig jelzéssel élnek a hatáskörrel rendelkező szerv vagy szervezet irányába. A járőrszolgálatokat önállóan, valamint a Rendőrséggel közös járőrpárban látják el.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) alapján a főváros közterületein a **közterület-felügyelők** kizárólag az ötvenezer forintot meg nem haladó értékre irányuló tulajdon elleni szabálysértés, a polgári felhasználású robbanóanyaggal és pirotechnikai termékkel kapcsolatos szabálysértés, a koldulás, a tiltott szerencsejáték, a közérkölcsmegsértés, a kutyával való veszélyeztetés, a csendháborítás, a köztisztasági szabálysértés, a tárgyak elhelyezésével, eldobásával való veszélyeztetés, a szeszesital-árusítás, -kiszolgálás és -fogyasztás tilalmának megszegése, a jogosulatlan közterületi értékesítés, a jégen tartózkodás szabályainak megszegése, a tiltott fürdés, valamint a személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelességek megszegése, továbbá a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése esetén járhatnak el és szabhatnak ki helyszíni bírságot.

A Szabs. tv. értelmében az általános szabálysértési hatóságként a **rendőrség** általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervének szabálysértési hatósági feladatok ellátására kijelölt szervei járnak el.

A főváros aluljáróiban tapasztalt legfőképpen rendzavarás, garázdaság, közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése esetén, tiltott prostitúció, veszélyes fenyegetés, tulajdon elleni szabálysértés, kábítószer-rendészeti szabálysértés és az életvitelszerű közterületi tartózkodás szabályainak megsértése esetén való hatósági eljárás és büntetés kiszabása kizárólag a rendőrség hatáskörébe tartozik.

A fentieket kiegészíti a kiemelt aluljárókban kiépített, 461 darab kamerából és 3 darab biztonságtechnikai fogadóközpontból álló **térfigyelő rendszer**, amelyet a **Budapesti Rendőrség-főkapitányság** 1087 Budapest, Mosonyi utca 5-7. szám alatti objektumában a B. épület földszintjén a szerverszobában, valamint az I. emeleten a Térfigyelő helyiségben szünetmentes tápegységgel, illetve a FÖRI székhelyén lévő **Fővárosi Ügyeleti és Irányító Központban** kiépített megfigyelési ponton üzemeltet. A Budapesti Rendőrség-főkapitányság fenti épületében a térfigyelő rendszert a rendőr és a közterület-felügyelők közösen működtetik; 08:00 órától 20:00 óráig tartó nappali műszakban két fő, illetve szükség esetén három fő, valamint 20:00 órától 08:00 óráig éjszakai műszakban 2 két fő, illetve szintén, szükség esetén 3 három fő látja el a térfigyelő rendszer működtetését. A FÖRI épületében lévő megfigyelési ponton az ügyeltesek 0-24 órában figyelnek és jogsértés észlelése esetén intézkedő járőrt irányítanak a helyszínre. A Fővárosi Önkormányzat hosszú évek óta támogatja a térfigyelő rendszer üzemeltetését, támogatási szerződés megkötése útján évi 23.400.000 Ft összeg nyújtásával.

A fővárosban – az I., a II., a III., a IV., az V., a VI., a VII., a VIII., a IX., a X., a XI., a XIII., a XIV., a XX., a XXII. és a XXIII. kerület közigazgatási területén – összesen 79 aluljáró áll a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában/kezelésében.

A FÖRI munkatársainak tapasztalatai alapján az aluljárókban jellemző szabálysértések a tiltott helyen dohányzás, jogosulatlan, vagy a hozzájárulástól eltérő közterület-használat, koldulás, köztisztasággal kapcsolatos jogsértés, illetve a kizárólag a rendőrség hatáskörébe tartozó életvitelszerű közterületen tartózkodás.

A felszíni gyalogátkelőhelyek kialakítását követően az aluljárók átmenő forgalma jelentősen lecsökkent, amelynek következtében a jogsértések száma is csökkenő tendenciát mutat.

A FÖRI visszatérő ellenőrzést végez az illetékességi területéhez tartozó frekvencián aluljárókban, amely különböző napszakokban, az egyes szervezeti egységeinek eltérő útvonalon történő mozgásával – Közterület Felügyeleti Osztály járőrei, BKK Rendészeti Osztály fedélzeti ellenőrzést végző közterület-felügyelői, illetve a Budapesti Rendőrség-főkapitánysággal közös járőrszolgálat – véletlenszerű időpontokban, de rendszeres ellenőrzési rendszert biztosít valamennyi napszakban, a gócpontok kialakulásának megelőzése érdekében. A kiemelt aluljárók tekintetében a FÖRI a térfigyelő rendszer segítségével a rendőrséggel közösen figyeli a közterületeket, és jogsértés észlelése esetén járőrt irányít a helyszínre. Mindezek együttes eredménye, hogy az aluljárókban folyamatosan csökken a szabálysértések száma, valamint az aluljárók kamerázottsága, és a gyorsan mozgatható reagáló közterület-felügyelő és rendőr járőrök gyors és hatékony intézkedései is hozzájárulnak az aluljárók biztonságának növekedéséhez. A folyamat szemléltetésére 2 nagyforgalmú budapesti aluljáró adatait tájékoztatásul közlök:

<i>Nyugati téri aluljáró</i>	2019	2024
	<i>esetszám</i>	<i>esetszám</i>
HELYSZÍNI BÍRSÁG (HB)	37	6
FELJELENTÉS	66	8
NYILVÁNTARTÁSBA VÉTEL	2	0
ÍRÁSBELI FIGYELMEZTETÉS	0	1
ÖSSZESEN:	105	15

<i>Örs vezér tere</i>	2019	2024
	<i>esetszám</i>	<i>esetszám</i>
HELYSZÍNI BÍRSÁG (HB)	61	46
FELJELENTÉS	114	27
NYILVÁNTARTÁSBA VÉTEL	0	0
ÍRÁSBELI FIGYELMEZTETÉS	1	3
ÖSSZESEN:	176	76

Az aluljárókban az intézkedés szám annak ellenére csökkent jelentősen, hogy a FÖRI által megtett összes intézkedés száma több, mint a duplájára emelkedett (2019. évben 23 968 eset, 2024. évben 52 559 eset).

A FÖRI folyamatosan együttműködik a **BKM Budapesti Közművek Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (székhely: 1116 Budapest, Kalotaszeg utca 31.) **FKF Köztisztasági Divíziójával** az aluljárótakarítási feladatainak biztosításában, valamint a szociális ellátó szervezetekkel a rászorulóknak az ellátása érdekében.

A közterületi hajléktalanság csökkentéséhez szükséges – a Fővárosi Önkormányzat által korábban beazonosított, illetve felvállalt – feladatokat a széleskörű, az **utcai gondozó szolgálatok** tapasztalatainak és javaslatainak a begyűjtésére kiemelt figyelmet fordító szakmai előkészületekre is tekintettel a Fővárosi Közgyűlés 2022. június 29-i ülésén az 591/2022. (VI.29.) Főv. Kgy. **határozattal** elfogadott „**Otthon, mindenkinek. Fővárosi stratégia az otthontalanság és a hajléktalanság csökkentéséről**” című **stratégia** (továbbiakban: a Stratégia) rögzíti. A Fővárosi Önkormányzat a Stratégia elfogadását követően is működtette a közterületi hajléktalanság és az utcai szociális munka során tapasztalt kihívások és beavatkozási pontok nyomán követésére szolgáló adatgyűjtések és szakmai (szervezet- és ágazat-közi) konzultációk rendszerét.

A Stratégia és az utcai gondozó szolgálatok annak elfogadását követő visszajelzései alapján nem az utcai szociális munka kapacitásainak, hanem inkább a fedél nélkül élő budapestiek szükségleteihez jobban igazodó szállás- és megfizethető lakhatási lehetőségeknek a bővítése azonosítható be, mint a közterületi hajléktalanság csökkentése szempontjából legfontosabb ellátásfejlesztési cél.

Budapesten különböző – állami, civil, egyházi – fenntartók 39 szolgálata által biztosított utcai szociális munka – mint szociális alapszolgáltatás – feladata a *szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény* (továbbiakban: Szoc. tv.), valamint annak végrehajtásáról rendelkező, a *személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet* értelmében nem általában, illetve közvetlenül „a biztonságos és rendezett közterületi állapotok” biztosítása, hanem az utcán tartózkodó hajléktalan személyek helyzetének figyelemmel kísérése, szükség esetén ellátásuk kezdeményezése, ehhez intézkedés megtétele, illetve vonatkozásukban az életet vagy testi épséget veszélyeztető helyzet megszüntetése, az életmóddal járó ártalmak csökkentése, az ügyfelek szociális, lakhatási és egészségügyi szolgáltatásokhoz segítése, ennek szervezése, fentiek érdekében megkeresés, tanácsadás, gondozás, esetkezelés, szállítás biztosítása. Az általuk biztosított szolgáltatásokra is igaz, hogy önkéntes alapon igénybevehetőek a Szoc. tv. 93. §-ában foglaltak szerint.

Az egyes forgalmas, frekvenciát aluljárók, illetve környékük tekintetében fontos megemlíteni, hogy Önkormányzatunk fenntartásában a **Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei** (székhely: 1134 Budapest, Dózsa György út 152., a továbbiakban: BMSZKI) négy utcai gondozó szolgálatot működtet, releváns illetékességi területei közé tartozik a Dózsa György úti, a Lehel téri, a Nyugati téri aluljáró rendszer, illetve a Blaha Lujza tér aluljáró rendszere. További az előterjesztés tárgya szempontjól releváns aluljárók és illetékesség, megállapodás szerint eljáró szolgálatok/fenntartók:

Astoria (**Hajléktalanokért Közalapítvány**, székhely: 1067 Budapest, Szobi utca 3.), Újbuda Központ – Bocskai út/Fehérvári út (**Magyar Máltai Szeretetszolgálat**, székhely: 1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60.), Deák Ferenc tér (**Baptista Integrációs Központ** Utcai Gondozó Szolgálat, székhely: 1117 Budapest, Budafoki út 107.), Corvin negyed (**Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága**, székhely: 1096 Budapest, Lenhossék utca 7-9., továbbiakban: FESZGYI – Lélekpont), Ferenciek tere (Hajléktalanokért Közalapítvány és a **Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség**, székhely: 1086 Budapest, Dankó utca 11.), Göncz Árpád Városközpont (**Magyar Vöröskereszt XIII. kerületi Utcai Gondozó Szolgálat**, székhely: 1051 Budapest, Arany János utca 31.), Kálvin tér (Hajléktalanokért Közalapítvány), Kelenföldi vasútállomás (Magyar Máltai Szeretetszolgálat), Keleti Pályaudvar (Menhely Alapítvány Józsefvárosi Utcai Gondozó Szolgálat), Móricz Zsigmond körtér (Magyar Máltai Szeretetszolgálat), Nagyváradi tér (FESZGYI – Lélekpont), Népliget (Menhely Alapítvány Józsefvárosi Utcai Gondozó Szolgálat), Őrs vezér tere (Magyar Vöröskereszt X. kerületi Utcai Gondozó Szolgálat), Újpest Központ (**Twist Olivér Alapítvány**, székhely: 1044 Budapest, Fóti út 4.).

Önkormányzatunk a közterületi hajléktalanság csökkentése érdekében több fronton igyekszik segíteni. 2011. év óta a **Budapesti Hajléktalanügyi Konzorciumon** keresztül – a **Menhely Alapítvánnyal** és a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat**tal együttműködve – finanszírozza a fővárosi hajléktalanellátásban dolgozó szervezetek és a **Közép-magyarországi Regionális Diszpécser Szolgálat** (továbbiakban: Diszpécser Szolgálat) munkáját, mely a 39 utcai szolgálat koordinációja mellett segít az elhelyezéssel kapcsolatos krízishelyzetek megoldásában, az egyéb hajléktalanellátó intézményekre vonatkozó információk közvetítésében és téli krízisellátással kapcsolatos feladatok megszervezésében is.

A Fővárosi Önkormányzat évi két alkalommal – a tél közeledtével és annak végeztével – **Hajléktalanügyi Fórumokat** rendez a Városháza épületében az utcai szolgálatok és a téli krízisellátásban résztvevő szállásnyújtó intézmények képviselőivel. Szintén minden évben kétszer összehívásra kerül a **Téli Operatív Egyeztető Fórum** is a krízisidőszak ellátási és életvédelmi feladatokban érintett szervei és szervezetei között: Budapesti Rendőr-főkapitányság, az **Országos Mentőszolgálat Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága** (székhely: 1055 Budapest, Markó utca 22.) , a FÖRI, a Diszpécser Szolgálat, a BMSZKI, valamint a főváros területén dolgozó Krízisautó és Speciális Utcai Gondozó Szolgálatokat működtető szervezetek. Fentiek mellett a **Főpolgármesteri Hivatal Szociálpolitikai Főosztálya** munkatársai olyan esetekben is összehívják a gondozó szolgálatok munkatársait, amennyiben lakossági panaszok, egyéb jelzések kapcsán indokolt.

A BMSZKI utcai szociális munkásainak tapasztalatai alapján az általuk bevezetett naponta legalább két alkalommal történő helyszíni gondozás (melyből az egyik esti időszakot érint) előremutató és jövőben is alkalmazandó. Fontos tudni, hogy valójában kik töltik az éjszakáikat az utcákon, amely csak így lehetséges. **A BMSZKI gondozó szolgálatainak meglátása szerint létszámfejlesztés a fővárosi fenntartású szolgálatoknál nem szükséges**, azonban a kapcsolatépítés, az együttműködés és a közös feladatellátás a területen dolgozó hatóságok, szervezetek között kiemelt fontosságú cél (szomszédos szolgálatok, Budapest-család és a kerületi önkormányzatok, a kerületben működő takarító vállalatok, BKM Nonprofit Zrt. FKF Köztisztasági Divíziója stb.) Ezen felül a közös munka előtt fontos edukálni, érzékenyíteni, továbbá fontos tisztázni a különböző szervezetek kompetenciáit, feladatait egy kialakult helyzetben.

Az Utcai Gondozó Szolgálatok tapasztalata a nehezen elhelyezhető ügyfelekkel való munka során, hogy egy részük esetében valamilyen pszichés, mentális érintettség vélelmezhető, így a Fővárosi Önkormányzattal közösen kidolgozott – 2024 novemberében indult – pilot projekt keretén belül már együtt dolgoznak pszichológusokkal és pszichiátrékkal közvetlenül közterületeken, és az őket befogadó intézményekben is. Fontos kiemelni, hogy ilyen innovatív program még nem volt a fővárosban, ennek folytatása szakmailag továbbra is indokolt, így javasolt annak vizsgálata, hogy ez milyen további támogatások bevonásával fenntartható.

A BMSZKI több telephelye – a Stratégiában és kapcsolódóan a Befogadó BMSZKI programban foglaltak szerint – az utcai befogadásra nyitott, illetve dedikált férőhelyet biztosít. Az elmúlt évek során 115 férőhely létrehozását/átcsoportosítását végezték el nehezen elhelyezhető ügyfelek számára: Mindezzel együtt az ellátottak romló egészségi állapotára tekintettel a lábadozó és részben ápolási/gondozási tevékenységet biztosító férőhelyek növelése, továbbá a páros és a női, illetve az akadálymentes, alacsonyküszöbű, alkoholtoleráns férőhelyek számának fejlesztése is szükséges az ellátórendszerben.

A Fővárosi Közgyűlés 562/2024. (X. 4.) Főv. Kgy. határozata értelmében a közterületi hajléktalanság kiterjedésének a (kutatás első évében a belső városrészekre kiterjedő) felmérését is magába foglaló hajléktalanügyi kutatás eredményeiről az Emberi Erőforrások Bizottsága (az érintett egyházi és civil szervezetek képviselőinek tanácskozási joggal való meghívása mellett) 2025 áprilisában részletes tájékoztatást kapott. A Fővárosi Közgyűlés 563/2024. (X. 4.) Főv. Kgy. határozata értelmében pedig a főpolgármester a hivatkozott felmérés eredményeire és a fentebb hivatkozott Stratégiára figyelemmel intézkedési tervet készít a közterületen életvitelszerűen tartózkodó személyek ellátását szolgáló állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezeti kapacitások hatékonyságának növelésére, összehangolására és fejlesztésére irányuló, a Fővárosi Önkormányzat hatáskörébe tartozó kérdésekről, amelyet az érintett állami

és önkormányzati szervezetekkel, fővárosi cégekkel, együttműködő egyházi és civil szervezetekkel való egyeztetést követően terjeszt majd a Közgyűlés elé, amely természetesen kitér az utcai szociális munka mennyiségi vagy egyéb fejlesztésével kapcsolatban felmerült javaslatokra, illetve az ezzel összefüggésben beazonosított fővárosi önkormányzati feladatokra is.

A FÖRI az illetékességi területén folyamatosan és visszatérően ellenőrzést folytat, amennyiben szükséges intézkedik. A közterület-felügyelői létszámának feltöltése a jelentkezőknek megfelelően, az alkalmassági kritériumok betartásával folyamatos, melyre a fedezet rendelkezésre áll.

Ahogy korábban is megfogalmazásra került, a BMSZKI gondozó szolgálatainak meglátása szerint létszámfejlesztés a fővárosi fenntartású szolgálatoknál nem szükséges, azonban a kapcsolatépítés, együttműködés és közös feladatellátás a területen dolgozó hatóságok, szervezetek között kiemelt fontosságú cél. A közterületi hajléktalanság tartós csökkentéséhez – a fedél nélkül élő budapestiek rendelkezésre álló szálláshelyek itt nem részletezett minőségi és mennyiségi fejlesztésén túl – a hajléktalanellátáson túlmutató, elsősorban a hajléktalanná válás megelőzésével és a hajléktalanságból való kilépés lehetővé tételével kapcsolatos társadalompolitikai reformokra van szükség, különös tekintettel a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés bővítésére.

Kelt Budapesten, a minősített elektronikus aláírásba foglalt időbélyegző szerinti időpontban

Karácsony Gergely

Főpolgármester

Láttam:

dr. Számadó Tamás

főjegyző

függelék:

1. számú: Budapest közigazgatási területén működő utcai gondozó szolgálatok illetékességi területei